

Klasa 7 b. Historia świata i Polski od 1864 do 1939 roku.

Proszę o przesłanie zrealizowanych zadań na adres e-mail: agnieszka.321@wp.pl lub zdjęcia na telefon – 511 842 420 do 19 maja 2020 r. Proszę o wpisywanie na przesyłanych pracach imienia i nazwiska, klasy oraz numeru części.

Uwaga. Proszę przysłać odpowiedzi na zadawane polecenia. Podawać imię, nazwisko i klasę. Brak pracy jest równy z oceną niedostateczną.

Część XII. Kształtowanie się władzy w II Rzeczpospolitej.

Przypomnienie wiadomości.

11 listopada 1918 roku Polska odzyskała niepodległość. Wygrana bitwa warszawska w 1920 roku z wojskami rosyjskimi, zagwarantowała Polsce niepodległość.

Słowniczek:

Rada Regencyjna – powołana w 1916 roku przez Niemcy i Austrię, miała być załącznikiem przyszłej władzy niepodległego państwa polskiego.

Konstytucja – zbiór praw dotyczących organizacji i praw władzy i obywateli.

- 11 listopada 1918 roku Rada Regencyjna przekazała władzę nad wojskiem Józefowi Piłsudskiemu. W trzy dni później przejął władzę w państwie polskim. Pierwszym krokiem Piłsudskiego była organizacja wyborów do sejmu i wybór pierwszego rządu. Na skutek rywalizacji o władzę z Romanem Dmowskim, pierwszy rząd upadł, a misję utworzenia nowego otrzymał Ignacy Jan Paderewski. Był on premierem przez następne 6 miesięcy.
- Pierwszy Sejm Rzeczpospolitej zebrał się 10 lutego 1919 roku. Rozpoczął prace nad tzw. małą konstytucją. Określała prawa Piłsudskiego, jako naczelnika państwa, sejmu i rządu do czasu uchwalenia właściwej konstytucji. Konstytucję uchwalono 17 marca 1921 roku. Wprowadzała ustrój, czyli sposób sprawowania władzy. Najwyższą władzę ustawodawczą (uchwalającą nowe prawa) był sejm. Władza wykonawcza (czyli ta, która wprowadzała prawa w życie) należała do rządu i prezydenta. Pierwszym prezydentem Rzeczpospolitej został w grudniu 1922 roku Gabriel Narutowicz, wybrany przez sejm i senat, czyli Zgromadzenie Narodowe. W 7 dni po wyborze został zastrzelony. Drugim prezydentem został wybrany Stanisław Wojciechowski.
- Rządy Sejmu w latach 1923-1926. Charakterystyka:
  - Józef Piłsudski zrezygnował z pełnienia jakichkolwiek funkcji, stał się zwykłym obywatelem;
  - ciągłe zmiany rządów, co uniemożliwiało realizację reform, czyli zmian w Polsce;
  - w 1923 roku doszło do krwawych starć w Krakowie, były ofiary wśród manifestantów;
  - nastąpił spadek wartości pieniądza, czyli inflacja;
  - w polityce zagranicznej Polska stawiała się osamotniona, bez poparcia Francji, a Niemcy i Rosja naciskali na współpracę;
  - ale nie było tak źle, mogło być gorzej: przeprowadzono reformę rolną (chłopi otrzymywali ziemię na własność), zaczęto budowę portu w Gdyni, wprowadzono złoty polski, powstał Bank Polski. Społeczeństwo nie było zadowolone z tej sytuacji, w której się znalazło, o czym wszyscy wiedzieli. Musiała zajść jakaś zmiana.

Obejrzyj film „Przedwojenna Warszawa w kolorze 1938 nieznanym film!” [link poniżej]

<https://www.youtube.com/watch?v=v6MJixU5bVw>

Część XIII. Przewrót majowy 1926 roku.

1. Józef Piłsudski dostrzegł, że państwo chyli się ku upadkowi, przechodzi wielki kryzys. Sejm i senat stały ponad prawem, podobnie i politycy. Było wielkie bezrobocie. Społeczeństwo nie miało zaufania do władzy. Olewali ją.
2. 12 maja 1926 roku Józef Piłsudski postanowił pokazać siłę. Skoncentrował wojska, które stanęły po jego stronie i siłą, ale nie walką, chciał się dogadać z prezydentem Rzeczypospolitej w sprawie kryzysu w państwie. Prezydent odmówił. Doszło do walk w Warszawie między zwolennikami Piłsudskiego a wojskami, które były wierne rządowi. 15 maja 1926 roku Piłsudski miał władzę w ręku. Prezydent Stanisław Wojciechowski złożył rezygnację, podobnie, jak i rząd. Sejm i senat nie zostały rozwiązane. Został wybrany nowy prezydent – kandydat Józefa Piłsudskiego Ignacy Mościcki. Prezydent uzyskał prawo rozwiązania sejmu i senatu. Władza sejmu została ograniczona. System rządów po roku 1926 został nazwany sanacją, co oznaczało uzdrowienie sytuacji politycznej i gospodarczej w kraju. Od tej pory faktyczna władza była w rękach Józefa Piłsudskiego. Do dziś historycy sprzeczną się, czy Piłsudski postąpił słusznie organizując zamach na władzę. Polska nadal była krajem demokratycznym. Były organizowane wybory, obywatele mieli prawo do wolności osobistej, wolności słowa, własności prywatnej. Była zagwarantowana tolerancja. Sądy były niezależne.

Ćwiczenie.

Odpowiedzi na polecenia zapisz w zeszycie. Skorzystaj z części XII i XIII.

1. Do podanych dat dopisz wydarzenia historyczne: 1918 r., 1926 r., 1921 r.
2. Podaj najważniejsze postanowienia konstytucji marcowej z 1921 roku.
3. Napisz przyczyny zamachu majowego..

Obejrzyj film „Przewrót majowy 1926” [link poniżej]

<https://www.youtube.com/watch?v=eWV4gZ3H4kY>

Proszę przepisać obie lekcje do zeszytu lub wydrukować i wkleić do zeszytu a wykonane polecenia proszę przesłać na adres e-mail: agnieszka.321@wp.pl lub zdjęcia na telefon – 511 842 420 do dnia 19 maja 2020 r.